

BOJ PROTI KRIZI:

SPOLÉHAT MŮŽEME JEN SAMI NA SEBE!

Ještě před rokem nás tahali do práce i v sobotu, aby se dodržely zakázky, dnes jsme na odstávkách nebo rovnou propouštění.

Je krize. A připomíná nám, že firmy s námi jednají jako s hadrem na holi: Jednou nás potřebují, podruhé ne, záleží na nich. Krizi se ale můžeme bránit.

Pár věcí je ale na místě zdůraznit.

- Jasně, firmy krize netěší a přicházejí kvůli ní o zisky. Jenže zároveň jim přišla **vhod**, i když o tom všichni, včetně odborů, mlčí. Proč pro firmy přišla krize jako na zavanou? Protože před krizí, za ekonomického růstu, si sice mohly přijít na fajn zisky, ale potřebovaly k tomu pracovní sílu – a té byl nedostatek. (Loni na jaře scházelo podnikům na 151 tisíc pracovníků.) A **šéfové se hodně báli**, že situace využijeme. Kdybychom tenkrát bojovali za vyšší platy a lepší podmínky, firmy by nám nemohly říci: „OK, máte padáka, venku čekají na vaše místa zástupy dalších.“ Venku totiž nikdo nečekal.
- Jenže pracující ze situace, kdy jim hrál **poměr sil** do karet, nevydupali to, co mohli. Spolehli se na vyjednávání krotkých odborů a na to, že některým zaměstnancům šéfové mzdy o něco málo zvedli, aby si je udrželi. Přiznejme si to: **Mohli jsme získat o mnoho víc** – nejen vyšší platy, ale hlavně víc zkušeností. Mohli jsme si vyzkoušet, jakou **moc** můžeme proti firmám použít, mohli se vytvořit kontakty mezi pracujícími, kteří si nechtějí nechat srát na hlavu, mohli jsme si ověřit, jak **konkrétně a účinně** se šéfům postavit.
- Teď, když jde do tuhého, by se nám to všechno zatraceně hodilo. Jenže šanci jsme si nechali utéci mezi prsty. O to slabší teď, v době krize, jsme. A šéfové to velmi dobře vědí. Vedou proti nám **ofenzívu** a skutečnou psychologickou válku. Před námi pláčou, jak jim krize škodí, za zavřenými dveřmi svých kanceláří a v ekonomickém tisku si ale pochvalují, jak zaměstnanci zkrotli a jsou ochotni akceptovat menší platy, delší dojíždění i práci za horších podmínek. „Pro zaměstnavatele je to ideální doba,“ píše týdeník Ekonom. Využívají paniky z krize, aby si svou **moc** nad námi ještě posílili.
- Ustoupit firmám a **obětovat se** pro jejich dobro by byla cesta do pekel. Když rezignujeme a uskrovníme se ještě víc, bude pro nás období po krizi **ještě horší než krize samotná**. Mnohá opatření, která nám šéfové vnucují (a která by nám před krizí vnucovali jen těžko), totiž nejsou omezena na trvání krize: smlouvy na dobu určitou, flexibilizace, vyšší pracovní tempo, buzerace – to vše má posílit moc firmy nad námi **do budoucna**.

Odbory mají na šéfy vždy ohledy: „Hlavně, aby naše požadavky firmu nepoškodily!“

(Odbory jsou opatrnější, berou v úvahu recesi a spokojí se s málem, oceňuje odbory Hospodářská komora a šéf odborů ve Škodě Povšík to v lednu potvrdil: „Odbory nemohou zavírat oči před recesí, naše požadavky proto budou menší než ty původní.“)

Šéfové takhle NIKDY neuvažují: „Půjdeš na odstávku, propustíme tě. Budeš mít problém, jak uživit rodinu, jak splácet hypotéku? Pardon, to není naše starost.

My si hlídáme zájmy firmy.“

Vezměme si z šéfů příklad: „Chceme vyšší platy, vyšší odstupné. Firma bude mít problém, jak splácet úvěr? Pardon, to není naše starost. My si hlídáme naše vlastní zájmy.“

- Je určitě těžké, být takhle rázní. Chce to chladnou hlavu a uvážlivost, pokud jde o to, na co na konkrétním pracovišti máme síly. Jenže nepokusit se ani zjistit, jak silní můžeme v té které firmě proti šéfům být, kolik lidí „by do toho šlo“, znamená jistou prohru.
- Krize nám vůbec nic neulehčuje, ale ona sama nás porazit nemusí. I za krize si můžeme od firem **urvat**, na co máme sílu. I když chtějí nás nebo naše kolegy propustit či dokonce zavřít podnik, nemusíme jen poraženě plakat. Je možné spojit se a bojovat proti propouštění či za vyšší odstupné.

Jak vysoké? Pět platů? Sedm? Deset? **Záleží, jak moc se dovedeme rvát.**

Je možné fabriku obsadit a vzít si jako rukojmí strojní vybavení a hotové výrobky. Zní to jako utopie? Dělníci z firmy Visteon (která má provozy i v Česku) to v Anglii nedávno udělali, stejně jako ve Francii dělníci „zajali“ manažery a šéfy. Věnuje se tomu odborový tisk v Česku?

- **Je nás hodně**, ale potřebujeme být jednotní.
Jsme na jedné lodi s migrantskými a agenturními dělníky: za nedostatku pracovní síly je zaměstnavatelé zoufale potřebovali, dělali v podnicích jako my a letěli na dlažbu jako první. Po nich poletí kmenoví zaměstnanci - rozdíl ve smlouvě přestane hrát roli. Nenechme se rozdělovat předsudky a šéfy.
- **Je nás hodně**. A jsme jako dělnická třída sami.
Nemůžeme věřit ani odborům, které pořád berou pokorně ohledy na ekonomickou kondici firem. Jsou **partnerem** zaměstnavatelů a státu, proto se musejí krotit.
Jenže **nám nejde o to**, spolupracovat s firmami, aby krizi přežily co nejlépe.
Nám jde o to, abychom krizi přežili co nejlépe my!
Nechceme se ohlížet na zájmy firem, jako se ony neohlížejí na zájmy naše.
A nevěříme ani politickým stranám (od levicových po pravičácké fašisty z Dělnické strany), které nás potřebují jen jako stádo voličů.
Proti nim a proti zájmům kapitálu si musíme vytvořit vlastní, **nezávislou** a kritickou, **třídní politiku**.

Čára je jasná:

**tady jsme MY,
dělnice a dělníci z výroby, kanceláří,
skladů či pošt a supermarketů –**

a tam ŠÉFOVÉ A VLASTNÍCI.

**NEBOJME SE PROTI NIM A KAPITÁLU, KTERÝ ZASTUPUJÍ,
NAJÍT A POUŽÍT MOC A SÍLU, KTEROU MÁME.**

16. května 2009

Kolektivně proti kapitálu (ČR/SR)

www.protikapitalu.org

reakce a zkušenosti ze svého pracoviště pište na kpk@protikapitalu.org**